

Gemeente Moerdijk
Pastoor van Kessellaan 15
4761 BJ Zevenbergen

Postbus 4
4760 AA Zevenbergen
Telefoon 14 0168
www.moerdijk.nl

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt POM 380-150-20 kV
Postbus 111
9200 AC Drachten

Verzenddatum
6 mei 2025

Ons kenmerk
1658596

Uw kenmerk
--

Behandeld door
D. de Kuijper/S. Eland,
Team REO

Onderwerp Zienswijze op cNRD

Geachte heer, mevrouw,

Wij hebben kennisgenomen van de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Hoog- en middenspanningsstations Port of Moerdijk 380kV, Port of Moerdijk 150 kV en Port of Moerdijk 20 kV (hierna cNRD), die u vanaf 11 april tot en met 22 mei 2025 ter visie heeft gelegd. Hierover willen wij het volgende onder uw aandacht brengen.

Ontwerptafel Powerport regio Moerdijk

Rijk, provincie, waterschap en gemeente(n) werken parallel aan dit project POM ook intensief samen aan de Ontwerptafel Powerport regio Moerdijk. Dit is ook in de cNRD als zodanig beschreven. Wij zijn er, zeker na de recente oplevering van de onderzoeksfase 2a en 2b van deze Ontwerptafel op 15 april 2025, nog meer van overtuigd dat het van eminent belang is, de planning van POM en de planning van fase 3 van de Ontwerptafel goed op elkaar uit te lijnen.

U kiest er vooralsnog voor om wel iteraties te laten plaatsvinden tussen het proces van de Ontwerptafel en de projectprocedure voor POM, maar de projectprocedure voor POM toch zelfstandig door te laten gaan. Vanuit oogpunt van urgentie van een voorspoedige realisatie van extra netcapaciteit is dat begrijpelijk. Vanuit oogpunt van het effect op de leefbaarheid en brede welvaart in het gebied baart ons dat grote zorgen.

De keuze om de projectprocedure vooralsnog niet te koppelen aan de uitkomsten van de Ontwerptafel noopt ons dan ook tot het indienen van deze zienswijze. Ondanks dat wij nut en noodzaak van deze ontwikkeling inzien, vinden wij het ook belangrijk om in de formele procedure op te blijven komen voor de lokale belangen.

Positiebepaling

De gemeente Moerdijk heeft, zoals u bekend, een positiebepaling ingenomen ten aanzien van de ontwikkelingen in de energie-infrastructuur die in en om onze gemeente spelen. Wij erkennen het belang van een robuuste energie-infrastructuur in Nederland die ons in staat stelt de energietransitie mogelijk te maken. Gemeente Moerdijk ligt op een belangrijke plek in het nationale energiesysteem van nu en in dat van de toekomst. We hebben bovendien ook een groot industrieel cluster in onze gemeente dat sterk van dat energiesysteem afhankelijk is. Dat heeft tot gevolg dat er de komende decennia een breed scala aan energie-infrastructuurontwikkelingen van nationaal belang in onze gemeente zal worden geïnitieerd.

Wij erkennen de urgentie van de energietransitie en zijn, binnen onze mogelijkheden en voorwaarden, bereid onze verantwoordelijkheid te nemen. We maken ons, gezien de grote hoeveelheid, schaal en impact van de projecten die geprojecteerd worden op onze gemeente, wel zorgen over het behoud van de leefbaarheid en de ruimtelijke kwaliteit. Wij hebben daarom in onze Omgevingsvisie de eerder genoemde positiebepaling vastgesteld. Deze vormt onverminderd onze leidraad in alle individuele energie-infrastructuurprojecten. Wij verzoeken u hiermee in de verdere planvorming rekening te houden.

Ook voor de ontwikkeling van POM houden wij vast aan onze positiebepaling. Dat betekent dat ons uitgangspunt is, dat deze ontwikkeling binnen de hekken van het Haven- en industrieterrein plaats moet vinden. De Omgevingsvisie Moerdijk 2040 geeft onder voorwaarden de mogelijkheid om de zogenaamde Roode Vaart Reserve in te vullen. Eén van die voorwaarden is dat het om een insteekhaven moet gaan.

Wij zien uiteraard dat vasthouden aan de uitgangspunten van onze Omgevingsvisie voor dit project beperkingen met zich meebrengt. Wij zien een oplossing in een integrale benadering op basis van de uitkomsten van de ontwerptafel Powerport, waarbij de voorwaarden van een meerwaardecreatie zoals die in onze Omgevingsvisie zijn benoemd, worden geborgd.

Procedure

In de cNRD wordt een gelijktijdige ter inzage legging van cVKA, MER fase 1 en IEA beschreven. Eerder hebben wij in een bestuurlijk overleg aangegeven dat dit niet onze voorkeur heeft. In een projectprocedure is het gebruikelijk dat eerst MER fase 1 en de IEA ter inzage worden gelegd, waarop inspraak mogelijk is voor belanghebbenden en waarop de regiobesturen kunnen reageren met een regioadvies. Die reacties worden betrokken bij het opstellen van het cVKA. Door deze stappen samen te voegen, ontnemt u de belanghebbenden die mogelijkheid tot inspraak. Nu ook nog niet zeker is in hoeverre de afstemming met de Ontwerptafel zal leiden tot een breed gedragen cVKA, blijven wij bij ons standpunt dat deze processtappen niet samengevoegd moeten worden.

Ruimtebeslag inpassing

De cNRD beschrijft het ruimtebeslag voor de ontwikkeling. Daarbij worden alleen minimale oppervlaktes benoemd, waarbij een deel van het ruimtebeslag nodig is voor veiligheid en een deel voor ruimtelijke inpassing. De te onderzoeken zoeklocaties hebben niet allemaal dezelfde oppervlakte. Ook veranderen de oppervlaktes van het gecombineerde station. In het V&P werd nog gesproken over minimaal 20 ha, in de cNRD is dat al opgeschaald naar 28 ha, en in de ambtelijke overleggen wordt inmiddels ook gesproken over minimaal 31 ha. Wij hebben behoefte aan een duidelijke verdeling van de ruimtevrage. Wij vragen u om in de MER fase 1 per onderzoeksalternatief uit te leggen:

1. Hoeveel ruimte nodig is voor de hoogspanningsstations;
2. Hoeveel ruimte de veiligheidszones nodig hebben;
3. Hoeveel ruimte nodig is voor landschappelijke inpassing.

Verder zien wij in de MER fase 1 ook graag een duidelijke onderbouwing van het maximale ruimtebeslag voor deze ontwikkeling.

Nut en noodzaak

De cNRD is nog niet duidelijk genoeg over de toegevoegde waarde (het nut) van dit station ten aanzien van netcapaciteit. Zo staat er in de cNRD dat dit station een randvoorwaarde is om de huidige netcongestie tot 2035 op te lossen. Bij een projectplanning waarbij dit station pas in de periode 2031-2033 in gebruik genomen zal worden, plaatsen wij daar een kritische kanttekening bij. Deze scope tot 2035 is veel te kort en weinig toekomstbestendig.

Uit de cNRD zelf begrijpen we echter dat dit station meer capaciteit zal krijgen dan slechts voor het oplossen van de netcongestie tot 2035. Immers, het wordt ook ontworpen om twee aanlandingen van wind op zee aan te kunnen sluiten. Die zullen hoogstwaarschijnlijk pas gerealiseerd worden na 2035. Wij herhalen hierbij onze oproep uit onze reactie op het V&P om concreet inzicht te geven in de netcapaciteit die op de verschillende netvlakken in deze regio beschikbaar komt met de ontwikkeling van dit project.

Het is een ontwerpkeuze om het station te ontwerpen op een maximale capaciteit, terwijl de toekomstige regionale energiebehoefte nog niet gekwantificeerd is. Hierdoor vallen echter ook zoeklocaties af en zijn de gevolgen voor de omgeving mogelijk groter dan strikt noodzakelijk. Wij hebben behoefte aan een betere onderbouwing waarom is gekozen voor het formaat station dat ten minste 28ha nodig heeft, maar dat groter is dan noodzakelijk om in de nu bekende toekomstige benodigde netcapaciteit te voorzien. Door te kiezen voor een groter station dan noodzakelijk, worden bovendien de condities geschapen voor andere ontwikkelingen in de omgeving van het nieuwe hoogspanningsstation. Wij zijn en blijven van mening dat de MER een integrale afweging zou moeten bevatten, van alle ontwikkelingen die gaan ontstaan als gevolg van de extra beschikbare netcapaciteit op het nieuwe gecombineerde station. Wij noemen hierbij de diverse ontwikkelingen die voortvloeien uit de in het NPE en PEH beschreven ontwikkeling van het nationale energiesysteem van de toekomst. Maar ook voor een groot deel van de andere ontwikkelingen die aan de Ontwerptafel wel worden meegewogen, lijkt de extra netcapaciteit die met dit station lokaal en regionaal wordt gecreëerd randvoorwaardelijk.

Omgevingsvisie en Roode Vaart

In onze Omgevingsvisie Moerdijk 2040 hebben wij de zogenaamde Roode Vaart reservering bekrachtigd. Deze kan, onder de voorwaarden zoals de visie die beschrijft, in de toekomst gebruikt worden voor een uitbreiding van het haven- en industriegebied. De cNRD wijkt af van onze Omgevingsvisie, door bij de zoeklocatie Gorsdijk een strook ten oosten van het zoekgebied op te nemen in het onderzoek. De zoeklocatie wijkt daarmee ook af van het zoekgebied dat was gedefinieerd in het V&P.

Wij vragen u om in de NRD beter te onderbouwen waarom een onderzoeksalternatief buiten het zoekgebied nodig is, om een standaardconfiguratie mogelijk te maken.

Zoeklocaties en raakvlakprojecten

In de Omgevingsvisie Moerdijk 2040 zijn woningbouwplannen opgenomen, waarmee wij een bijdrage leveren aan de woningbouwopgave in Nederland. De locatiekeuze voor het hoogspanningsstation mag geen negatief effect hebben op de realisatie van de geplande en in voorbereiding zijnde woningbouwlocaties. Ook is inmiddels een wijziging van het omgevingsplan vastgesteld voor de realisatie van een nieuw bedrijventerrein ten noorden van Zevenbergen, wordt er gewerkt aan huisvestingslocaties voor arbeidsmigranten en spelen er nog diverse andere ontwikkelingen die naar onze mening als raakvlakprojecten gevolgen kunnen hebben voor de ruimtevraag van het ontwerp. Wij zijn van mening dat deze lokale ontwikkelingen in het op te stellen MER volledig en integraal meegewogen moet worden. Wij hebben behoefte aan meer duidelijkheid over hoe de voortgang in de raakvlakprojecten de keuze voor een voorkeursalternatief zal beïnvloeden.

Zoeklocatie Keeneweg

Deze locatie ligt dicht bij Zevenbergen. Deze kern is in onze Omgevingsvisie benoemd als groeikern.

De omgevingsvisie beschrijft daarnaast de ambitie om rondom het hele Haven- en industrieterrein in de toekomst een groenbuffer -lokaal beter bekend als de groenblauwe mantel- te realiseren. Maar daarvoor is ruimte nodig. De ligging van de zoeklocatie Keeneweg belemmert de mogelijkheden voor de toekomstige realisatie van deze groenblauwe mantel.

Zoeklocatie Krukweg

De omvang van deze zoeklocatie is voor ons niet logisch. De zoeklocatie is veel groter dan voor de ontwikkeling nodig is en komt daardoor dichterbij een geplande woningbouwontwikkeling (Zevenbergen-Noord) dan nodig. Wij verzoeken u de zoeklocatie Krukweg in te perken qua oppervlakte en alleen het gebied direct aansluitend aan het Logistiek Park Moerdijk en de A17 op te nemen, zodat er voldoende afstand blijft tot de geplande woningbouwontwikkelingen in Zevenbergen Noord en er ruimte blijft om ook hier de eerdergenoemde groenblauwe mantel rondom het gehele Haven- en Industrieterrein - inclusief POM- te kunnen realiseren.

Water en bodem sturend

Als één van de uitgangspunten voor het MER, beschrijft de cNRD het principe van water en bodem sturend. In de Kamerbrief van 22 oktober 2024 geeft het Kabinet echter aan dat dit principe weliswaar belangrijk is om rekening mee te houden bij ontwikkelingen, maar dat het geen belemmerend effect hoeft te hebben. De lijn van het kabinet is gericht op het zoeken naar oplossingen die de verschillende belangen verenigen in plaats van scheiden, door zoveel mogelijk multifunctioneel ruimtegebruik en creatieve oplossingen.

Wij verzoeken u het principe van water en bodem sturend bij deze ontwikkeling toe te passen zoals de lijn van het Kabinet beschrijft. Dat betekent 'rekening te houden met' en te benutten als basis voor creatieve oplossingen in multifunctioneel ruimtegebruik, in plaats van een sturend principe waardoor locaties afvallen.

Kaders voor de ontwikkeling

De cNRD beschrijft de kaders voor deze ontwikkeling. Wij missen hierin de kaders die vanuit het omgevingsplan Moerdijk voor het Haven- en industrieterrein Moerdijk en het Logistiek Park Moerdijk gelden. In het omgevingsplan hebben wij ten aanzien van veiligheid een specifieke zonering opgenomen en zijn regels gesteld, die helpen de risico's van externe veiligheid op en rond het terrein te minimaliseren. In de cNRD lezen wij dat TenneT zelf de afstand tot aan Seveso-inrichtingen nog verder aanscherpt. Wij benadrukken dat de afweging over de aanvaardbaarheid van externe veiligheidsrisico's in de Omgevingswet bij de gemeente is belegd, niet bij TenneT.

Daarnaast lezen wij dat het landschapsplan van TenneT als kader voor de inpassing van het hoogspanningsstation wordt meegewogen. Wij zijn van mening dat de Landschapsvisie van de gemeente Moerdijk hierbij een meer sturend principe zou moeten zijn dan een visie van TenneT. Wij verzoeken u daarom in de NRD en het MER ook de gemeentelijke beleidskaders af te wegen.

Leefomgeving

De cNRD beschrijft welke effecten op de leefomgeving in de MER-fase onderzocht worden. Het is voor ons nog niet duidelijk wat de magneetveld zone rondom de hoogspanningsstations is en of bij een gezamenlijke plaatsing van een 380kV, 150kV en een 20 kV station er sprake zal zijn van een cumulatie of versterking van de magneetveldzone. Wij vragen om daar in het MER meer inzicht in te geven.

De cNRD beschrijft dat wordt getoetst op het aantal woningen dat mogelijk in een belemmeringenstrook komen te vallen. Wij begrijpen hieruit dat niet wordt getoetst op de effecten op de leefomgeving van bestaande en geprojecteerde woningen grenzend aan de belemmeringenstrook. Wij hebben behoefte aan meer duidelijkheid of deze effecten er zullen zijn en wat mogelijke oplossingen zijn om die effecten tegen te gaan.

De cNRD beschrijft dat cumulatief onderzoek naar geluidsbelasting plaats zal vinden. Wij onderschrijven de noodzaak dit onderzoek naar cumulatieve geluidbelasting op geluidgevoelige objecten. Daarbij moeten naar onze mening de reeds aanwezige geluidsbronnen van het gezoneerde industrieterrein, snelwegen en spoorwegen meegewogen worden. Daarnaast wijzen wij u er nogmaals op dat de huidige geluidzone een belemmering oplevert voor verdere ontwikkelingen, omdat er geen of nauwelijks nog geluidruimte is binnen de zone.

Belang landbouw

Een aantal van de zoeklocaties liggen in zeekleigebied dat nu wordt gebruikt voor landbouw. Deze zeeklei is een zeer vruchtbare bodem voor het telen van gewassen. De effecten op de landbouw en op de productiemogelijkheden komt naar onze mening nog onvoldoende naar voren. De doorsnijding van landbouwareaal heeft negatieve effecten op de productiemogelijkheden en zal leiden tot extra verkeersbewegingen met groot materieel. Dit kan onder andere een effect hebben op verdichting van de grond. Naar onze mening horen ook de effecten op de agrarische structuur in een MER onderzocht te worden, om een totaalbeeld te krijgen van de effecten van de ontwikkeling.

Participatie

Wij herhalen in deze reactie graag het belang dat bewoners, bedrijven en andere belanghebbenden goed worden betrokken bij de voorbereiding en realisatie van het project. Wat betreft omgevingscommunicatie heeft het onze voorkeur om daarbij ook zoveel mogelijk gebruik te maken van de communicatiemiddelen van de betrokken gemeenten, zoals lokale websites of gemeentepagina's in lokale nieuwsbladen. In onze gemeente is het bovendien gebruikelijk om stukken die ter inzage liggen ook fysiek ter inzage te leggen, zodat inwoners die minder digitaal vaardig zijn toch de stukken kunnen inzien. We verzoeken u om deze werkwijze ook in dit project toe te passen.

Ook de integrale benadering van de diverse projecten in onze regio tijdens bijvoorbeeld informatieavonden is belangrijk. Zowel van individuele inwoners en ondernemers als ook van diverse gebiedstafels in onze gemeente, ontvangen we signalen dat project voor project een communicatie- en participatietraject doorlopen niet alleen onoverzichtelijk is, maar ook leidt tot participatie-moeheid. Men kan het niet meer opbrengen om voor al de verschillende projecten avond na avond tijd vrij te maken.

Hierbij roepen we u dan ook nadrukkelijk op om de diverse rijksprojecten die in onze gemeente beoogd zijn te bundelen in één kaartbeeld en één verhaal, en dat ook steeds actueel te houden, zodat onze inwoners overzicht kunnen houden op het geheel. Ook signalen die in het ene project uit het participatieproces worden opgehaald, zouden wat ons betreft automatisch ook in de andere projecten moeten worden meegenomen, zonder dat onze inwoners daar zelf actie op hoeven te nemen.

Ten slotte

Wij vertrouwen er op dat onze samenwerking in dit project in combinatie met onze samenwerking aan de Ontwerptafel Powerport veel waardevolle input gaat geven voor deze procedure. We blijven graag constructief met elkaar in gesprek.

Wij zijn er van overtuigd dat de beste keuze tot een Voorkeursalternatief pas gemaakt kan worden als de Ontwerptafel haar eindproduct heeft opgeleverd. Omdat duidelijk is dat u de individuele projectprocedure niet wilt laten wachten op dat eindresultaat, geven we u nadrukkelijk in overweging om de keuze voor het Voorkeursalternatief in gezamenlijkheid te maken met de medeoverheden aan de Ontwerptafel.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Moerdijk,

S. Elseman
Gemeentesecretaris

A.J. Moerkerke
Burgemeester